

T.C.
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI

2025 YILI
TBMM PLAN ve BÜTÇE KOMİSYONU SUNUŞ KONUŞMASI

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI 2025 YILI
BÜTÇE TEKLİFİ VE 2023 YILI KESİN HESABI

- Sn. Yaşar GÜLER-
Millî Savunma Bakanı
26 Kasım 2024

OKUNAN METİN GEÇERLİDİR.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	5
2. GENEL	6
3. HUDUT GÜVENLİĞİ.....	7
4. TERÖRLE MÜCADELE.....	9
5. ŞEHİT VE GAZİ İŞLEMLERİ.....	12
6. EGE VE DOĞU AKDENİZ.....	14
7. ULUSLARARASI BARIŞI DESTEKLEME FAALİYETLERİ.....	16
7.1. GENEL	16
7.2. AZERBAIJAN	17
7.3. LİBYA.....	18
7.4. SOMALİ.....	18
7.5. KATAR.....	20
8. NATO.....	23
8.1. BOSNA-HERSEK	24
9. ASKERÎ YARDIM VE GÜVENLİK İŞBİRLİĞİ FAALİYETLERİ.....	25
10. KARADENİZ / UKRAYNA-RUSYA	26
11. İSRAİL - FİLİSTİN GERGİNLİĞİ.....	28
12. TATBİKATLAR.....	29
13. PERSONEL FAALİYETLERİ	30
13.1. PERSONEL EĞİTİM VE TEMİN.....	30
13.2. FETÖ	31
14. SAVUNMA SANAYİİ VE MODERNİZASYON FAALİYETLERİ	32
14.1. SAVUNMA SANAYİİ GENEL.....	32
14.2. ASKERÎ FABRİKALAR VE TERSANELER	34
14.3. MKE VE ASFAT.....	35

15. LOJİSTİK HİZMETLERİ.....	36
15.1. İNŞAAT FAALİYETLERİ.....	36
15.2. AFET VE ACİL DURUMLARA YÖNELİK FAALİYETLER.....	37
15.3. ÇEVRE YÖNETİMİ FAALİYETLERİ	38
16. HARİTACILIK.....	39
17. MUHABERE ELEKTRONİK BİLGİ SİSTEMLERİ	39
18. ASKERALMA FAALİYETLERİ	40
19. ASKERÎ SAĞLIK HİZMETLERİ.....	42
20. DENETİMLER.....	43
20.1. İÇ DENETİM	43
20.2. SAYIŞTAY DENETİMLERİ.....	43
21. BÜTÇE TEKLİFİ İLE İLGİLİ BİLGİLER	45
22. SONUÇ.....	46

1. Giriş

Sayın Başkan,

Plan ve Bütçe Komisyonunun Sayın Üyeleri,

Değerli Basın Mensupları,

Sizleri, şahsım ve Bakanlığımız adına saygıyla selamlıyorum.

Bugün sizlere, Bakanlığımızın 2025 yılı bütçe teklifi ile savunma ve güvenliğimize yönelik faaliyetlerimiz hakkında bilgi sunacak; memnuniyetle soru ve değerlendirmelerinizi alacağız.

Şimdiden ilginiz ve desteğiniz için teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri,

Savunma bütçemiz, yalnızca bir mali kaynağı ifade etmemektedir. Bu bütçe, aynı zamanda ülkemizin bekasının en üst düzeyde korunması ve güvenli geleceğimizin de teminatıdır.

Unutulmamalıdır ki bir asır önce, asil milletimize esaret zinciri vurmak isteyenlere geçit vermeyen kahraman ordumuz, Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına başladığımız bu tarihî dönemde, bölgesinde ve dünyada seçkin ve saygın bir konumdadır.

Öyle ki 1915'te Çanakkale'de tüm cihana karşı, imkânlardan yoksun ama sarsılmaz bir imanla dimdik duran, vatan topraklarına etten ve kemikten kilit vuran şanlı ordumuz; bugün de en büyük özelliği olan fedakârlık, azim ve inancının yanı sıra sahip olduğu yüksek disiplin, imkân ve kabiliyetleri ile asil milletimizin güvenine layık bir şekilde görevlerini sürdürmekte, ceddimizin mübarek ruhlarını şad etmektedir.

Dolayısıyla gazi ve muzaffer ordumuzun etkinlik ve caydırıcılığının daha da pekiştirilmesi; aynı şekilde artan görev ve sorumluluklarına bağlı olarak faaliyetlerini en iyi imkânlarla yapabilmesi hayati önemdedir.

Bizler de hazırladığımız bütçe teklifiyle, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılamayı amaçlıyoruz.

2. Genel

Sayın Başkan, Komisyonumuzun Sayın Üyeleri,

Günümüzdeki güvenlik ortamı, hiç olmadığı kadar karmaşık ve belirsizdir.

Uluslararası güç dengelerinin sarsıldığı, nüfuz mücadelelerinin ve jeopolitik gerginliklerin arttığı hassas bir dönemden geçmekteyiz.

Etrafımızın adeta ateşten çember olduğu bu süreçte, tüm tehditlerle etkin bir şekilde başa çıkabilmek için güçlü bir savunma yapısına ihtiyaç vardır.

Bu doğrultuda Bakanlığımız; devletimizin bekası, ülkemizin ve asil milletimizin güvenliği için çalışmalarını artan bir tempoyla, yüksek bir azim ve kararlılıkla sürdürmektedir.

Kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerimiz;

- Sınır ötesinden başlayarak hudutlarımızın güvenliğinin sağlanması,
- Tüm terör örgütleriyle etkin bir şekilde mücadele edilmesi,
- Mavi, Gök ve Siber Vatanımızdaki hak ve menfaatlerimizin korunması,
- Uluslararası güvenlik, barış ve istikrarın desteklenmesi,
- Geniş ölçekli tatbikatların icrasından yerli ve millî savunma sanayimizin geliştirilmesine kadar üstlendiği tüm vazifeleri büyük bir başarıyla yerine getirerek İstiklal Harbi'mizden bu yana en kapsamlı ve en etkin faaliyetlerini ifa etmektedir.

3. Hudut Güvenliği

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri,

Ülkemizin sınırlarını korumak, yasa dışı geçişleri engellemek ve terörist faaliyetleri önlemek amacıyla hudutlarımızda en etkili ve kademeli tedbirler uygulanmaktadır.

Ortaya çıkan tehdit durumu ve gelişmelere göre sınırlarımızdaki tedbirler, gerek birlik takviyesi gerekse teknolojik olarak sürekli güncellenip geliştirilmekte ve böylelikle hudutlarımızdan kaçak geçişlere asla imkân tanınmamaktadır.

Yakın zamanda sınır hattına giden *[6'ncı Hudut Tugay Komutanlığı bölgesi]* basın mensupları da alınan tedbirleri yerinde gözlemlemiş ve hudut güvenliğimizin ne kadar üst seviyede olduğunu objektif bir şekilde ifade etmişlerdir.

Kimsenin şüphesi olmasın ki kahraman ordumuz, bundan sonra da, sınırlarımızda ilgili bakanlık ve kamu kurumları ile koordineli olarak, etkin ve caydırıcı tedbirler almaya devam edecektir.

[Hudutlarımızda; 8 Hudut Tugayı, 6 Hudut Alayı ve yaklaşık 60.000 personel görev yapmaktadır.]

Her geçen gün alınan ilave tedbirlerle 01 Ocak 2024 tarihinden itibaren hudutlarımızda 89.802 kişinin geçişi engellenmiştir.

Hudutlarımızda yakalanan 12.960 düzensiz göçmen ile 266 terör örgütü mensubu ve 801 kg uyuşturucu madde kolluk kuvvetlerine teslim edilmiştir.

Hâlihazırda 911 km'lik Suriye sınırımızın tamamında 1'nci hat fiziki engel sistemleri [Modüler Beton Duvar (837 km) ve Yüksek Güvenlikli Tel Çit (74 km)] ile kapatılmıştır.

Suriye sınırımızın 578 km'lik kısmında ise 2'nci hat fiziki engel sistemi (Gövdesi Güçlendirilmiş Tel Çit) imalatının yapımı tamamlanmış, kalan 333 km'lik kısmının yapımına yönelik çalışmalar planlanmaktadır.

Ayrıca Suriye sınır hattı boyunca ihtiyaç duyulan yerlerde 7 m genişlik ve derinliğe sahip 100 km hendek inşa edilmiştir.

İran sınırımızın 455 km'lik bölümünde planlanan Modüler Beton Duvar ve devriye yolu imalatının 335 km'si ile düzensiz göçmenlerin kullanabileceği güzergâhlara hendek kazma faaliyetleri (442 km tamamlanan/456 km planlı) büyük oranda tamamlanmıştır.

Böylece her iki sınır hattımızda hendek inşa çalışmalarımızda %97 oranına ulaşılmıştır.

Hâlihazırda hudut makamları ve diğer kamu kurumlarımızın da desteğiyle hendek inşa faaliyetlerimiz yoğun bir şekilde sürdürülmektedir.

Öte yandan kurulumu tamamlanan elektro-optik gözetleme kuleleri ile batı (Yunanistan ve Bulgaristan) sınırlarımızda 347 km, doğu sınırlarımızda (Ermenistan, Nahcivan ve İran) 740 km gözetleme imkânı sağlanmıştır. Bulgaristan sınırında 75 km.lik hattın gözetlenebilmesi için elektro-optik gözetleme kule kurulum hazırlıkları da devam etmektedir.]

4. Terörle Mücadele

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri,

Terör belası, 40 yılı aşkın bir zamandır ülkemizi uğraştıran en önemli sorunlardan biridir.

Bu sorunu tamamen yok etmek, ülkemizin ve asil milletimizin güvenliğini sağlamak için terörle mücadelemizde tarihî adımlar attık, atıyoruz.

Geçmişte yürütülen “sınırlı hedefli ve süreli” operasyonların yerine, bugün; terör tehdidinin kaynağında yok edilmesi stratejisi ile “sürekli ve kapsamlı” operasyonlar gerçekleştirerek başta PKK/KCK, PYD/YPG ve DEAŞ olmak üzere tüm terör örgütlerine büyük darbeler vuruyoruz.

Azim ve kararlılıkla yürütülen operasyonlar kapsamında bu yılın başından itibaren 2.564 terörist etkisiz hâle getirilmiştir.

Şehit ve gazilerimizin kahramanlığı ile ortaya konulan bu mücadele olmasaydı; terör örgütlerinin ülkemize ve milletimize yönelik saldırıları, daha önceden olduğu gibi devam edecek ve mevcut istikrar ortamı sağlanamayacaktı.

Bu arada, Suriye ve Irak harekât alanlarında görevli birliklerimize yönelik taciz ve saldırı girişimlerine de misliyle karşılık vermekte; gerekli tedbirleri almaktayız.

En son, kahraman Mehmetçiğin büyük özverisi ve gayretiyle artık Zap'ta da kilit kapatılmıştır. Bölgedeki faaliyetlerimiz aynı tempo ve kararlılıkla devam ediyor, edecektir.

Şu hususu özellikle vurgulamak isterim ki tüm operasyonlarımızın planlanması ve icrasında; masum sivillerin, dost unsurların, tarihî ve kültürel varlıklar ile çevrenin zarar görmemesi için her türlü önlem alınmaktadır.

Terörle mücadelemizin daha etkin yürütülmesi kapsamında komşumuz Irak ile son dönemde büyük bir gelişim kaydeden ilişkilerimizi oldukça önemli görüyoruz.

Bu çerçevede terör örgütünün bölgedeki varlığının sonlandırılması için Irak ile imzaladığımız Güvenlik İş Birliği ve Terörle Mücadele'ye Dair Mutabakat Zaptı ile somut adımları da atmaya başladık.

Aynı şekilde Irak'ın kuzeyinde, Bölgesel Yönetim ile de bölgenin huzura kavuşmasına yönelik yakın bir iş birliği içerisindeyiz.

Sonuç olarak bir kez daha vurgulamak isterim ki terörle mücadelemiz, eli kanlı teröristler, bu coğrafyadan yok olup gidinceye kadar tavizsiz bir şekilde devam edecektir.

5. Şehit ve Gazi İşlemleri

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri,

Asil milletimizin bağrından çıkan şanlı ordumuz, devletimizin bekasına, milletimizin huzur ve güvenliğine yönelen tehdit ve tehlikeleri bertaraf etmek için “ölürsem şehit, kalırsam gazi” düsturu ile her türlü gayreti göstermektedir.

Elbette ki Türk ordusunun en büyük ilham kaynağı, aziz şehitlerimiz ve kahraman gazilerimizin fedakârlıklarıdır.

Bu nedenle aziz şehitlerimize ve kahraman gazilerimize daima minnettarız, ilelebet de minnettar kalacağız.

Bu kapsamda bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın koordinatörlüğünde devletimizin tüm kurumlarıyla yakın bir iş birliği içerisinde, gazilerimiz ile şehit ve gazilerimizin değerli ailelerinin yanında olmaya devam edeceğiz.

Bu vesileyle gazilerimize, şehit ve gazilerimizin kıymetli ailelerine bir kez daha saygı ve şükranlarımı sunuyorum.

6. Ege ve Doğu Akdeniz

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri,

Terörle mücadele ve hudut güvenliğimizin yanı sıra Mavi ve Gök Vatanımızdaki hak ve menfaatlerimizi de en üst düzeyde koruyor; Ege ve Doğu Akdeniz'deki faaliyetlerimizi etkin bir şekilde sürdürüyoruz.

Bu kapsamda komşumuz Yunanistan ile uzun yıllardır süregelen sorunlarımızı çözmek için çaba gösteriyoruz.

Türkiye, bu konuda geçmişten bu yana barışçıl bir tutum sergilemekte, Ege Denizi'nin bir barış denizi olarak kalması için gayretlerini ve iyi niyetini ortaya koymaktadır.

Son dönemde Sayın Cumhurbaşkanı'mız ve Yunanistan Başbakanı'nın liderliğinde iki ülke tarafından ortaya konulan karşılıklı çabalarla Ege Denizi'nde gerginlik ve tansiyon önemli derecede azaltılmıştır.

Bu dönemin bir diğer somut gelişmesi de “Güven Artırıcı Önlemler (GAÖ) Toplantıları”na tekrar başlanmasıdır.

Geçtiğimiz yıl Kasım ayında Ankara’da gerçekleşen toplantıdan sonra, bu yıl 22 Nisan’da Atina’da, 6 Kasım’da da İstanbul’da iki toplantı daha gerçekleştirdik.

Yapılan bu toplantılarda diyalog ortamının sürdürülmesi niyetini karşılıklı teyit ettik.

Bununla birlikte hak ve menfaatlerimize yönelebilecek her türlü tehdide karşı koyma ve Mavi Vatanımızdaki haklarımızı koruma kararlılığımızı da her fırsatta dile getiriyoruz.

Aynı şekilde millî meselemiz olan Kıbrıs’ta, Garanti ve İttifak Antlaşmaları kapsamında bulunuyor; Kıbrıslı kardeşlerimizin meşru çıkarlarını her koşulda destekliyoruz.

Kıbrıs Türklerine verdiğimiz bu desteği, bu yıl görkemli bir şekilde kutladığımız Kıbrıs Barış Harekâtı’nın 50’nci yıl dönümü ile bir kez daha açıkça ortaya koyduk.

Şu hususu özellikle ifade etmek isterim ki Kıbrıslı kardeşlerimizin kazanılmış hakları olan egemen eşitlikleri ve eşit uluslararası statülerinin teyidi, bizim için olmazsa olmazdır.

Bu konuda anlamlı bir ilerleme, ancak bu gerçeğin kabulü ile mümkündür. Bu doğrultuda tüm uluslararası camiayı, sadece bir tarafın iddialarını desteklemeyi bırakıp konuya makul, mantıklı ve adil bir şekilde yaklaşmaya davet ediyoruz.

Diğer yandan; Orta Doğu'da devam eden kriz ortamından istifade etmeye çalışan Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin insani yardım adı altında gerçekleştirdiği istikrara zarar veren faaliyetlerini ve Ada'da yabancı ülkelerin artan hareketliliğini de yakından takip ediyoruz.

“Garanti ve İttifak Antlaşmaları” doğrultusunda; Kıbrıs Türklerinin güvenliğinin sağlanmasına yönelik her türlü askerî ve siyasi tedbiri ararak Ada'nın huzuru, güvenliği ve refahı için elimizden geleni yapmayı sürdüreceğiz.

7. Uluslararası Barışı Destekleme Faaliyetleri

7.1. Genel

Sayın Başkan, Sayın Komisyon Üyeleri,

Barışı destekleme ve koruma faaliyetlerine geldiğimizde; Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, NATO, Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği ve Avrupa Güvenlik ve İş Birliği Teşkilatı görevleri ile ikili ilişkiler kapsamında geniş bir coğrafyada görev ve sorumluluklarını yerine getirmektedir.

Bugün Kafkaslar'dan Karadeniz'e, Orta Doğu'dan Afrika'ya, Balkanlar'dan Akdeniz'e kadar birçok coğrafyada barış ve istikrarın tesisine yönelik önemli inisiyatifler üstleniyoruz.

Şanlı ve köklü tarihî mirasımızdan aldığımız sorumluluk ile stratejik bakış açımızın bir yansıması olan bu faaliyetlerimiz; ülkemizin gücüne güç katmakta; aynı zamanda mazlum coğrafyaların da umudu olmaktadır.

7.2. Azerbaycan

Bu çerçevede en başta, can gardaşımız Azerbaycan'ın daima yanında olduk, olmaya devam ediyoruz.

Kafkasya'da bölgesel huzur ve istikrarın, Azerbaycan-Ermenistan arasında imzalanacak kapsamlı bir barış anlaşması ile sağlanacağını, tekrar vurgulamak isterim.

Bu konuda iki ülkenin gösterdikleri çabayı ve son dönemde katettikleri ilerlemeyi memnuniyetle karşılıyoruz.

Bundan sonra da “Tek Millet, İki Devlet” anlayışıyla daima can Azerbaycan’ın yanında olacağız.

7.3. Libya

Sayın Başkan, Sayın Komisyon Üyeleri,

Akdeniz’deki faaliyetlerimize de kararlılıkla devam ediyoruz.

Bu çerçevede, asırları aşan kardeşlik ve dostluk bağlarımızın bulunduğu Libya’nın güvenlik, huzur ve istikrarı için de ikili antlaşmalar doğrultusunda Libya ordusuna eğitim ve danışmanlık veriyor; yardımlar sağlıyoruz.

Son yıllarda Libya’da üstlendiğimiz inisiyatif ve tesis ettiğimiz Türk-Libya iş birliği sayesinde sahada sükûnet sağlanmış, siyasi sürecin önü açılmıştır.

Bugün Libya’da siyasi çözüm, birleşme ve seçimlerden konuşulabiliyorsa bu Türkiye sayesinde.

Hâlihazırda Libya’da tüm taraflarla olan diyalogumuzu, ilkeli bir politika çerçevesinde sürdürüyoruz; toprak bütünlüğü ve ulusal birliğini sağlamış bir Libya için yoğun bir şekilde gayret gösteriyoruz.

7.4. Somali

İnisiyatif üstelendiğimiz coğrafyalardan biri de Aden Körfezi ve Somali’dir.

Tarihî bağlarımızın olduğu Somali’de, Somali Silahlı Kuvvetlerinin teşkilat, eğitim-öğretim, askerî altyapı ve lojistik sistemlerinin iyileştirilmesine ilişkin faaliyetlerimizi icra ediyoruz.

Yakın zamanda ikili ilişkilerimizin daha da geliştirilmesi için önemli adımlar attık.

Nitekim 08 Şubat 2024 tarihinde imzaladığımız “Savunma ve Ekonomik İş Birliği Çerçeve Anlaşması ile Somali’nin denizdeki doğal kaynaklarının ekonomiye kazandırılması, yasa dışı balıkçılık ve deniz haydutluğu ile mücadele ve Somali’nin deniz güvenliği kapasitesinin güçlendirilmesine yönelik katkılar sunacağız.

Bu amaçla geçtiğimiz günlerde Oruç Reis Sismik Araştırma Gemimizi, donanma gemilerimiz TCG Gökova, TCG Gediz ve TCG Ütğm. Arif Ekmekçi’nin refakat ve koruması altında Somali’ye uğurladık.

İcra edilen bu faaliyetler ile ulaşmak istediğimiz en önemli hedef; kardeş Somali'ye, toprak bütünlüğü ve ulusal birliğini güçlendirme gayretlerinde destek sağlayabilmektir.

7.5. Katar

Basra Körfezi'nde de Katar ile olan iş birliğimiz kapsamında askerî faaliyetlerimizi sürdürüyoruz.

Türk-Katar Birleşik Müşterek Kuvvet Komutanlığımız, Katar Silahlı Kuvvetlerinin savunma kabiliyetlerinin geliştirilmesini desteklemek, eğitim ve tatbikat icra etmek, terörizmle mücadele ile uluslararası barışı destekleme harekâtına katkı sağlamak amacıyla faaliyetlerine devam etmektedir.

Son olarak Katar'da Deniz ve Hava Unsur Komutanlığımızı teşkil ederek bölgede yeni bir sorumluluk üstlendik.

Böylece birliklerimiz; bölgesel deniz ve hava güvenliği için caydırıcı bir unsur olurken, aynı zamanda dost Katar Deniz ve Hava Kuvvetlerinin imkân ve kapasitesini daha da geliştirecektir.

Yeri gelmişken gururla ifade etmek isterim ki şanlı tarihimizde muzaffer ordumuz, nasıl ki üç kıtada aynı anda pek çok görevi başarıyla icra edip zaferler kazanmışsa bugün de Türk ordusu, Akdeniz'den Hint Okyanusu'na, Aden Körfezi'nden Basra Körfezi'ne kadar çeşitli coğrafyalarda varlık göstererek sancağımızı şerefle dalgalandırmakta, Türkiye'nin gücünü ve etkisini en iyi şekilde temsil etmektedir.

Şu hususu da özellikle vurgulamam gerekirse, artık uluslararası müzakere masalarının ve güvenlik mimarisinin vazgeçilmez üyelerinden biri olan ülkemiz; çok sayıda kardeş, dost ülke için güvenilir bir kalkınma ortağı olarak kabul edilmektedir.

Büyük güçlerin yıllarca sürdürdüğü baskı ve sömürü siyasetine karşı Türkiye'nin Afrika'dan Türkistan'a, Uzak Doğu Asya'dan Güney Amerika'ya kadar sunduğu alternatif iş birliği modeli, ülkemizin dünyadaki etkinliğini her geçen gün daha da artırmaktadır.

Bu coğrafyalarda üstlenmiş olduğumuz aktif rolün önemini ve değerini anlayan başta İngiltere, İtalya, Almanya ve Fransa olmak üzere Avrupalı müttefiklerimiz, Türkiye ile ortak inisiyatifler geliştirmek için girişimlerde bulunmaktadır.

Sayın Cumhurbaşkanı'mızın da ifade ettikleri üzere, önümüzdeki dönemde Türkiye ile birlikte hareket edenler kazançlı çıkacaktır.

8. NATO

Diğer taraftan, NATO'daki faaliyetlerimizi de etkin bir şekilde sürdürüyor; İttifakın önde gelen ülkelerinden biri olarak, NATO misyonlarına önemli katkılar sunuyoruz.

Balkanlar'daki en büyük NATO Misyonu olan NATO Kosova Gücü'ne (KFOR) komuta etme sorumluluğunu bir yıl boyunca başarıyla yerine getirdik ve bu görevi 11 Ekim'de İtalya'ya devrettik.

Bununla birlikte 18 Ekim'de KFOR'un Komutan Yardımcılığını bir yıl süreyle devraldık.

Ayrıca NATO'nun savunma harcamalarında belirlediği asgari %2 hedefinin üzerine de çıkmış bulunuyoruz.

8.1. Bosna-Hersek

Öte yandan Balkanlar'da güvenlik ve istikrara katkı sunduğumuz ülkelerden biri de dost ve kardeş Bosna-Hersek'tir.

Avrupa Birliği Barış Gücü Misyonu EUFOR'un Barış Destekleme ve Koruma Görevimizi, bu misyona en çok destek veren ülkelerden biri olarak başarıyla sürdürüyoruz.

9. Askerî Yardım ve Güvenlik İşbirliği Faaliyetleri

Çeşitli coğrafyalardaki bu görevlerin yanı sıra Bakanlığımız; ülkemizin uluslararası siyaseti, savunma politikaları ve millî menfaatleri kapsamında kardeş, dost ve müttefik ülkelerle askerî çerçeve, eğitim iş birliği ve yardım anlaşmaları da imzalamaktadır.

[Bu bağlamda, bugüne kadar 89 ülke ile Askerî Çerçeve Anlaşması, 65 ülke ile Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşması ve 32 ülke ile Askerî Mali İş Birliği Anlaşması ve Nakdi Yardım Uygulama Protokolü imzalanmıştır.]

Ayrıca, 42 ülke ile Askerî Çerçeve Anlaşması, 13 ülke ile Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşması ve 15 ülke ile Askerî Mali İş Birliği Anlaşması ve Nakdi Yardım Uygulama Protokolü'nün imzalanmasına yönelik müzakereler yürütülmektedir.]

10. Karadeniz / Ukrayna-Rusya

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri,

Karadeniz'de ise Rusya ve Ukrayna arasındaki savaş nedeniyle hassasiyet devam etmektedir.

Ukrayna'daki savaşın sonlandırılması için Türkiye olarak en başından itibaren ortaya koyduğumuz çok yönlü çabalarımızı, aynı kararlılıkla sürdürüyoruz.

Mevcut durumda, barışı sağlamanın kolay olmayacağını farkındayız.

Ancak, bu süreçte ülkemizin çıkarlarını korumak ve muhtemel tehlikelerden uzak durmak için gerekli tedbirleri alıyoruz.

Bu doğrultuda Karadeniz’de gerginliği azaltan ve dengeyi tesis eden Montrö Boğazlar Sözleşmesi’ni dikkatle, sorumlu, tarafsız ve tavizsiz bir biçimde uyguladık, uyguluyoruz.

Aynı şekilde NATO Müttefiklerimiz; Bulgaristan ve Romanya ile birlikte tesis ettiğimiz Karadeniz Mayın Karşı Tedbir Görev Grubu ile de Karadeniz’deki güvenliğe katkılar sağlıyoruz.

Karadeniz’de barış ve istikrarın yeniden inşası, başta kıyıdaş devletler olmak üzere tüm dünya açısından önem arz etmektedir.

Bölgedeki son gelişmeler endişe verici olsa da temennimiz, çatışmaların başka bir boyuta evrilmemesi; iki komşumuz arasında olan fakat tüm dünyayı etkileyen bu savaşın bir an önce son bulmasıdır.

11. İsrail - Filistin Gerginliği

Sayın Başkan, Sayın Komisyon Üyeleri,

Malumunuz olduğu üzere İsrail, bir yılı aşkın süredir barbarlık seviyesine varan saldırılarını sürdürmekte, masum Filistinlilere devlet terörü uygulamaktadır.

İsrail'in bu saldırganlığı ve uluslararası hukuku hiçe sayan tutumu, tüm bölgeyi büyük bir tehlikenin içine sürüklemektedir.

Türkiye, ilk andan itibaren İsrail'in, saldırılarının derhal durdurulması ve bölge geneline yayılmaması için uluslararası toplumu sorumluluk almaya davet etmiştir.

Yapılan çağrılara kulak tıkayan İsrail'in saldırılarını şimdi de Lübnan'a yöneltmesi ve İran ile yaşadığı gerginlik, bu krizin tüm bölgeye yayılması endişemizi haklı çıkarmıştır.

Türkiye olarak bölgedeki gelişmeler çerçevesinde savunma ve güvenlik politikalarımızı çok yönlü bir şekilde tespit edip uyguluyor ve icap eden tedbirleri alıyoruz.

Öte yandan bu kaotik ortamdan istifadeyle Suriye harekât alanındaki düzensiz göç hareketlerine, Suriye'de ve Irak'ta demografiyi değiştirmeye, yapay ve uydu oluşumlar inşa etmeye yönelik hiçbir teşebbüse izin vermeyeceğimizin de bilinmesini isterim.

Ayrıca Gazze'ye ve Lübnan'a insani yardımlarımızı da ulaştırmaktayız.

Bu arada Lübnan'daki vatandaşlarımızın da güvenli bir şekilde tahliyesini gerçekleştirdik.

12. Tatbikatlar

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri,

Şanlı ordumuzun üstlendiği tüm görevleri layıkıyla yerine getirmesi ve gücünü daima diri tutması için eğitim ve tatbikatlarımızı da aralıksız icra ediyoruz.

Nitekim geçen yıl ekim ayından bu yana millî ve uluslararası ölçekte 174 tatbikat icra edilmiş olup yıl sonuna kadar da 3 tatbikatın gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Gururla ifade etmeliyim ki bugüne kadar büyük bir başarıyla icra ettiğimiz NATO ve uluslararası tatbikatlarda, personelimizin sergilediği yüksek disiplin ile sahip olduğu eğitim seviyesi, en üst düzeyde takdir görmüştür.

13. Personel Faaliyetleri

13.1. Personel Eğitim ve Temin

Sayın Başkan, Sayın Üyeler,

Tüm bu faaliyetlerimizin büyük bir başarıyla yerine getirilmesinde en önemli etken, büyük bir fedakârlık ve özveri ile görev yapan personelimizdir.

Bu bağlamda personelimizin niteliklerini artırmak için bir yandan eğitim faaliyetlerimizi aralıksız sürdürüyoruz; diğer yandan da Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyaçları doğrultusunda personel temin işlemlerini, şeffaflık ve titizlik içerisinde, ilgili mevzuata uygun olarak yürütüyoruz.

Bu çerçevede Millî Savunma Üniversitemiz de bünyesinde bulunan Harp Enstitüleri, Harp Okulları ve Astsubay Meslek Yüksekokullarındaki eğitim-öğretim görevlerini üstün bir gayretle ifa etmektedir.

13.2. FETÖ

Diğer yandan FETÖ ile kararlı mücadelemiz kapsamında, 15 Temmuz 2016 hain darbe girişiminden itibaren FETÖ ile iltisaklı 23.879 şahıs Silahlı Kuvvetlerimizden ihraç edilmiştir.

[Bunlardan, 12.456 kişi KHK ile 11.423 kişi ise OHAL ve OHAL sonrası idari işlemle (Bakan Onayı ile) ihraç edilmiştir.]

Bundan sonra da adli makamlar ve devletimizin ilgili kurumlarından elde edilen bilgi ve belgeler çerçevesinde gerekli işlemler ivedilikle yapılacaktır.

14. Savunma Sanayii ve Modernizasyon Faaliyetleri

14.1. Savunma Sanayii Genel

Sayın Başkan, Sayın Komisyon Üyeleri,

Ülkemizin gurur kaynağı ve bekamızın ayrılmaz bir parçası olan yerli ve millî savunma sanayimizde yaşanan gelişmeler ile sözlerime devam etmek istiyorum.

Türkiye, özellikle son 20 yılda, Sayın Cumhurbaşkanı'mızın stratejik vizyonu ve liderliğinde savunma sanayine büyük yatırımlar yapmış, hayata geçirdiği birbirinden kritik proje ve sistemlerle dünyada gıpta ile takip edilen müstesna bir konuma ulaşmıştır.

Tasarımdan üretime kendi imkânlarımızla geliştirdiğimiz sistemleri, kardeş, dost ve müttefik ülkelere de ihraç ederek ekonomimize önemli katkılar sağlıyoruz.

Yerli, millî ve modern bir savunma sanayine sahip olmanın ne kadar ehemmiyetli olduğu, bölgemizde ve dünyada yaşanan hassas gelişmelerin ortaya çıkardığı tehdit ve tehlikeler karşısında, daha da iyi anlaşılmalıdır.

Bu nedenle Türk Silahlı Kuvvetlerimizin imkân ve kabiliyetlerini, en yeni teknolojilerle geliştirmek için büyük bir şevk ve gayretle çalışıyoruz.

Şüphesiz başarının bir varış değil, bir yolculuk olduğunun bilinciyle savunma sanayinde ulaştığımız bu üstün seviyeyi, en yukarılara taşımak, yegâne hedefimizdir.

Sadece son bir yılda kara, hava ve deniz platformlarında hizmete aldığımız proje ve sistemler, bu konudaki kararlılığımızı açıkça ortaya koymaktadır.

Nitekim geçen hafta Bayraktar TB3'ün, millî gururumuz ve donanmamızın amiral gemisi TCG Anadolu'dan ilk kalkış ve inişini başarıyla gerçekleştirmesi de yerli ve millî savunma sanayindeki adımlarımızın en son örneğidir.

14.2. Askerî Fabrikalar ve Tersaneler

Bakanlığımız bağlı Askerî Fabrikalarımız ve Tersanelerimiz de savunma sanayii ekosistemimizin ayrılmaz birer parçasıdır.

İmkân ve kabiliyetleri sürekli artırılan bu tesislerimizde, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin envanterindeki silah, araç ve gereçlerin üretim, modernizasyon, bakım ve onarımları, en iyi şekilde yapılmaktadır.

Özellikle vurgulamak isterim ki ülkemizin savunma sanayinde ulaştığı mümtaz seviyeyi ortaya koyan başta Millî Gemi ve Millî Denizaltı olmak üzere pek çok projenin Tersanelerimizde yürütülmesi, aynı şekilde Fırtına Obüslerimizin Askerî Fabrikalarımızda üretilmesi, bizler için büyük bir gurur vesilesidir.

Ayrıca savunma ve güvenlik ihtiyaçlarımız doğrultusunda Ağustos ayında Aksaz Tersanemizin açılışını gerçekleştirdik. Mersin Tersanemizi de hizmete aldık.

14.3. MKE ve ASFAT

Savunma sanayimizin köklü kuruluşu olan Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketimiz de faaliyetlerini üstün bir başarıyla sürdürerek yerli ve millî savunma sanayimize güzide katkılar sunmaktadır.

Nitekim Şirketimiz, mühimmat üretimini geliştirmek üzere Kırıkkale’de yeni fabrikaların yatırım sürecine başlamış, ayrıca mevcut fabrikaların modernizasyonu ve kapasite artışına yönelik yatırımlarına da hız vermiştir.

Özellikle dost ve müttefik ülkelerle savunma sanayii alanında yapılan iş birliği anlaşmalarında ASFAT, vazgeçilmez bir paydaş konumundadır.

Burada Şu hususun çok iyi anlaŐılımasını isterim ki, savunma sanayii ürünlerinin en büyük tedarikçisi olan Bakanlığımız, savunma ekosistemimize bütüncül bir anlayışla yaklaŐmaktadır.

Bu kapsamda alt inisiyatiflerimiz MKE ve ASFAT'ın geliŐimi için çaba gösterirken, bu alanda faaliyet gösteren diğer firma ve kurumlarımızın da nlerini açmak için onlara her türlü desteği vermekteyiz.

15. Lojistik Hizmetleri

15.1. İnşaat Faaliyetleri

Sayın Başkan, Sayın Komisyon yeleri,

Türk Silahlı Kuvvetlerimiz her türlü bina, tesis, yol, içme suyu ve bunun gibi ihtiyaçlarının karŐılanmasına yönelik inşaat faaliyetlerimiz de yoğun bir Şekilde devam etmektedir.

15.2. Afet ve Acil Durumlara Yönelik Faaliyetler

Bakanlığımız tüm bu faaliyetlerinin yanı sıra, yaşanan afet ve acil durumlarda, diğer kamu kurum ve kuruluşlarından gelen talepler çerçevesinde arama, kurtarma, ulaştırma, güvenlik, barınma ve iaşe desteği sağlamaktadır.

Öte yandan, afet ve acil durum faaliyetlerinin tek elden ve daha etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla Bakanlığımız bünyesinde 27 Ocak 2024 tarihinde “Afet ve Acil Durum Yönetimi Daire Başkanlığı” teşkil edilmiştir.

[Orman yangınlarının söndürülmesinde Bakanlığımız envanterindeki hava araçlarının kullanılmasına yönelik her an hazır bulunacak şekilde 2 uçak ve 18 helikopterden oluşan Hava Rezerv Gücü kurulmuş, bu kapsamda 295 pilot ve 304 teknisyene yangın söndürme eğitimi verilmiştir.]

2024 yılında 35 büyük orman yangınına; 114 helikopter ile 3.558 sorti ve 7.357 ton su atımı yapılarak destek sağlanmıştır.]

15.3. Çevre Yönetimi Faaliyetleri

Tüm faaliyetlerimizde olduğu gibi çevrenin korunmasında ve çevre kirliliğinin önlenmesinde de gerekli hassasiyeti göstermekteyiz.

Türkiye Yüzyılı Hatıra Ormanı oluşturulması kapsamında 37 il ve 43 lokasyonda Mehmetçik Hatıra Ormanı kurulmuş olup bu faaliyetin önümüzdeki dönemde 15 ilimizde daha yapılması planlanmıştır.

Aynı şekilde uyguladığımız atık yönetimi çerçevesinde bu yılın ilk 8 aylık döneminde, 16.271 ton ekonomik değeri bulunan atıktan, Bakanlığımıza yaklaşık 114 milyon TL kaynak aktarılmıştır.

16. Haritacılık

Bakanlığımızın güzide birimlerinden biri olan Harita Genel Müdürlüğümüz de köklü mazisi, imkân-kabiliyetleri ve modern altyapısı ile uluslararası alanda seçkin bir konumdadır.

Bu kapsamda şanlı ordumuzun başta terörle mücadele harekâtı olmak üzere görev aldığı bütün bölgelerdeki faaliyetlerinde; ihtiyaç duyduğu her türlü harita ile coğrafi veriyi etkin ve hızlı bir şekilde karşılamakta, pek çok kamu kurum ve kuruluşuna da destek sağlamaktadır.

17. Muhabere Elektronik Bilgi Sistemleri

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri,

“Muhaberesiz muharebe olmaz” düsturuyla elektronik harp, siber güvenlik ve haberleşme teknolojilerimizi her geçen gün daha da geliştiriyoruz.

Söz konusu teknolojilere yerli ve millî olarak sahip olmak; ülkemizin dışa bağımlılığını ortadan kaldırırken, aynı zamanda güvenli bir savunma altyapısı için de vazgeçilmez ehemmiyettedir.

Bu nedenle her türlü tehdit ve tehlikeye karşı siber vatanımızı korumak ve bu alanda üstünlüğümüzü tesis etmek için, proaktif bir yaklaşımla çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

18. Askeralma Faaliyetleri

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri,

Askeralma işlemlerimiz de etkin ve verimli şekilde yürütülmektedir.

Bu işlemler, artık çok rahat bir şekilde e-Devlet üzerinden de gerçekleştirilebilmektedir.

Diğer yandan, 2019’da yürürlüğe giren Askeralma Kanunu’ndan bugüne kadar 3 milyon 288 bin 512 yükümlü faydalanmıştır.

[2024 yılında toplam 483.866 yükümlü silahaltına alınmış, 96.910 vatandaşımız bedelli askerlik, 5.870 vatandaşımız dövizle askerlik hizmetinden yararlanmıştır. Bedellik askerlik hizmetinden elde edilen 18.634.505.385 TL ve dövizle askerlik hizmetinden elde edilen 32.210.536 Avro hazineye gelir kaydedilmiştir.]

[Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren faydalanan yükümlü sayısının detayları aşağıda yer almaktadır.]

Sıra No	Faydalanma Şekli	Faydalanan Yükümlü Sayısı
1	Bedelli Askerlik	799.307
2	Dövizle Askerlik	37.720
3	Yedek Subaylık	82.364
4	Yedek Astsubaylık	80.239
5	Er	2.288.882
Toplam		3.288.512

Ayrıca 22 Mayıs 2024 tarihinde, “8510 sayılı Seferberlik ve Savaş Hâli Yönetmeliği” yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönetmelik ile topyekûn savunma konsepti kapsamında, seferberlik planlamalarının; etkin, modern, hızlı ve tüm kurumlarla iş birliği içerisinde yapılması sağlanacaktır.

19. Askerî Sağlık Hizmetleri

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri,

Sağlık hizmetleri, askerî sağlık personelimiz ile Sağlık Bakanlığı personeli tarafından etkin ve kesintisiz bir şekilde yürütülmektedir.

Bakanlığımız ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi arasında yapılan askerî öğrenci yetiştirme protokolü kapsamında, Bakanlığımız nam ve hesabına Tıp, Diş Hekimliği ve Eczacılık Fakültelerinde 846, Meslek Yüksekokulunda 150 olmak üzere toplamda 996 askerî öğrenci, öğrenim görmektedir.

Bunun yanı sıra; Askerî Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzce, ülkemizin Kimyasal Biyolojik Radyolojik ve Nükleer (KBRN) tehditlere karşı koruyucu kıyafet ve teçhizatın yerli ve millî olarak geliştirilmesi için yoğun bir gayret gösterilmektedir.

20. Denetimler

20.1. İç Denetim

Sayın Başkan, Komisyonun Sayın Üyeleri;

İç Denetim Birimi Başkanlığımızca, tüm faaliyetlerimizin etkili, ekonomik, verimli ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirilmesine ilişkin denetim ve danışmanlık görevi icra edilmektedir.

[Bu çerçevede, 2024 yılında 7 sistem denetimi icra edilmiş olup, 1 sistem denetimi, 2 bilgi ve iletişim güvenliği denetimi ve 2 danışmanlık faaliyeti devam etmektedir.]

20.2. Sayıştay Denetimleri

Sayıştay Başkanlığı ise yaptığı denetimler sonucunda Meclisimize sunduğu “Millî Savunma Bakanlığı 2023 Yılı Sayıştay Denetim Raporu”nda 2 bulguya yer vermiştir.

Söz konusu bulgulara yönelik gerekli tedbirler alınmakta ve Sayıştay Başkanlığı ile koordineli bir şekilde çalışılmaktadır.

[Bulgular başlıkları ve alınan tedbirler şu şekildedir:

1. Diğer kamu kurumları adına yapılan hizmetlere ilişkin giderlerin Bakanlık bütçesine aktarılmaması,

- Buna yönelik 4.137.400,11 TL hava aracı hizmet bedeli Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı tarafından 30 Ekim 2024 tarihinde Bakanlığımıza aktarılarak tahsilat işlemi tamamlanmış ve bulguya yönelik yapılacak işlem kalmamıştır.

2. Yapım işine ait inşaat sigortasının ilgili mevzuat hükümlerine uygun düzenlenmemesi,

- Buna yönelik ise All-Risk Sigorta poliçelerinin mevzuata uygun olarak düzenlenmesine dair ilgili birimlere direktif verilmiştir. Konu titizlikle takip edilmektedir.

Alınan tedbirlerin yerinde izlenmesi amacıyla Bakanlığımızın Teftiş Kurulu Başkanlığına da talimat verilmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımız bağlı ANT Başkanlığına ait Sayıştay denetimleri sonucunda Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan raporda bulguya yer verilmemiştir.]

21. Bütçe Teklifi ile İlgili Bilgiler

Sayın Başkan, Komisyonun Sayın Üyeleri;

Başta yakın coğrafyamız olmak üzere risk ve tehditlerin her zamankinden daha fazla hissedildiği bir süreçten geçiyoruz.

Unutulmamalıdır ki Türkiye, tarih boyunca karşılaştığı türlü sınamaları aşmanın ötesinde, zorlukları fırsatlara dönüştürebilmiş bir ülkedir.

Elbette ki bu kritik süreci de sahip olduğumuz imkân ve kabiliyetler, köklü devlet geleneğimiz ve emsalsiz bir özveriyle görev yapan donanımlı personelimizin üstün çabaları ile en güçlü şekilde atlatacağız.

Millî birlik ve beraberliğe her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyduğumuz bu kritik ortamda, ülkemizin ve asil milletimizin güvenliğini sağlamak için ordumuzun da etkin ve güçlü olması elzemdir.

Bu çerçevede Bakanlığımıza tahsis edilecek bütçe hayati önemdedir.

Dolayısıyla 2025 yılı Bütçe teklifimiz ile Bakanlığımıza ayrılacak kaynakların her türlü tasarruf tedbirleri gözetilerek en verimli şekilde kullanılması hedeflenmiştir.

Bu anlayışla hazırlanan Bakanlığımızın 623 milyar 899 milyon 190 bin TL tutarındaki 2025 Yılı Bütçe Teklifi ile 2023 Yılı Kesin Hesabı takdirlerinize sunulmuştur.

[Bütçemizin, genel bütçe içindeki payı %4.68'dir.]

22. Sonuç

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri,

Millî Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetleri olarak;

- “Türkiye Yüzyılı” hedeflerimiz doğrultusunda,

- Ülkemizin savunması, vatandaşlarımızın güvenlik ve huzuru için büyük bir şevk ve gayretle çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Bu vesileyle,

- Mete Han’dan Sultan Alparslan’a, Fatih Sultan Mehmet’ten Gazi Mustafa Kemal Atatürk’e ve bugüne kadarki tüm devlet büyüklerimizi ve komutanlarımızı saygıyla anıyorum.

- Aziz şehitlerimizi ve ebediyete irtihal eden kahraman gazilerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyor,

- Gazilerimize, şehit ve gazilerimizin kıymetli ailelerine saygı ve şükranlarımı sunuyorum.

Sözlerime son verirken; şu anda dahi, Irak'ın ve Suriye'nin kuzeyinde destansı bir mücadele ortaya koyarak teröristlere göz açtırmayan kahramanlarımıza, aynı şekilde denizde, havada görev yapan ve pek çok coğrafyada şanlı bayrağımızı gururla temsil eden tüm personelimize üstün başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri,

İlginiz, sabrınız ve Bakanlığımız bütçesine vereceğiniz destek için sizlere şimdiden teşekkür ediyor, hepinizi şahsım ve Millî Savunma Bakanlığı mensupları adına saygıyla selamlıyorum.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI 2025 YILI BÜTÇE TEKLİFİ

Tablo-1 Program Düzeyine Göre

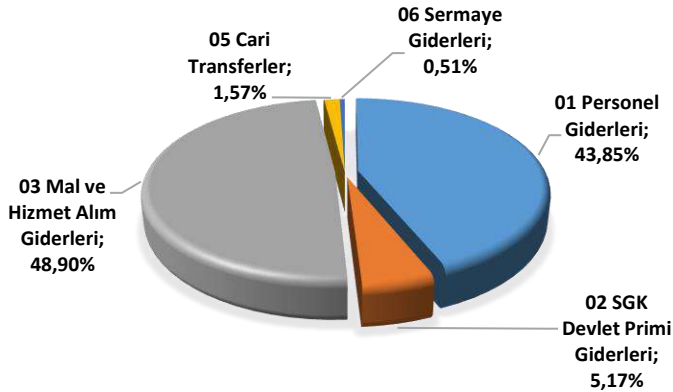
(x1.000 TL)

Program Tanımı	Personel Gid.	SGK Devlet Primi Gid.	Mal ve Hiz.Alım Gid.	Cari Transferler	Sermaye Gid.	Genel Toplam	Bütçe İçindeki Payı
Dış Politika	0	0	0	1.155.551	0	1.155.551	0,19%
Şehit Yakını ve Gaziler	0	0	263.000	0	0	263.000	0,04%
Ulusal Savunma ve Güvenlik	272.391.136	32.131.984	299.189.367	8.663.904	567.308	612.943.699	98,24%
Yönetim ve Destek	1.162.335	134.682	5.634.459	5.464	2.600.000	9.536.940	1,53%
Genel Toplam	273.553.471	32.266.666	305.086.826	9.824.919	3.167.308	623.899.190	100,00%

Tablo-2 Ekonomik Kod I. Düzeye Göre

(x1.000 TL)

Ekonomik Kod Açıklaması	2025 Yılı Bütçe Teklifi	Bütçe İçindeki Payı
01 Personel Giderleri	273.553.471	43,85%
02 SGK Devlet Primi Giderleri	32.266.666	5,17%
03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	305.086.826	48,90%
05 Cari Transferler	9.824.919	1,57%
06 Sermaye Giderleri	3.167.308	0,51%
Genel Toplam	623.899.190	100%

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI 2025-2027 DÖNEMİ BÜTÇE TEKLİFİ					
EKONOMİK KOD		AÇIKLAMA	2025	2026	2027
I	II		BÜTÇE TEKLİFİ	BÜTÇE TAHMİNİ	
01		PERSONEL GİDERLERİ	273.553.471	341.980.502	396.216.130
	01	MEMURLAR	203.977.298	252.286.653	288.473.967
	02	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	41.289.614	56.887.143	70.803.854
	03	İŞÇİLER	24.601.971	28.570.887	32.215.356
	04	GEÇİCİ SÜRELİ ÇALIŞANLAR	58.588	66.111	72.856
	05	DİĞER PERSONEL	3.626.000	4.169.708	4.650.097
02		SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİD.	32.266.666	43.792.585	52.474.241
	01	MEMURLAR	19.952.383	28.669.898	33.654.148
	02	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	4.063.804	5.534.781	8.231.522
	03	İŞÇİLER	4.609.300	5.357.251	6.040.616
	04	GEÇİCİ SÜRELİ ÇALIŞANLAR	360	419	451
	05	DİĞER PERSONEL	3.640.819	4.230.236	4.547.504
03		MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	305.086.826	345.999.586	375.565.988
	02	TÜKETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	285.012.460	323.234.729	350.856.265
	03	YOLLUKLAR	5.801.748	6.579.804	7.142.070
	04	GÖREV GİDERLERİ	733.140	831.461	902.512
	05	HİZMET ALIMLARI	9.864.489	11.187.392	12.143.393
	06	TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ	45.473	51.571	55.978
	07	MENKUL MAL, GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAK. VE ON.GİD.	2.023.543	2.294.916	2.491.024
	08	GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	1.555.973	1.764.642	1.915.438
	09	TEDAVİ VE CENAZE GİDERLERİ	50.000	55.071	59.308
05		CARİ TRANSFERLER	9.824.919	10.501.647	11.091.340
	03	KAR AMACI GÜTMİYEN KURULUŞLARA YAPILAN TRANSF.	97.347	104.224	110.164
	04	HANE HALKI VE İŞLETMELERE YAPILAN TRANSFERLER	260.517	295.455	320.703
	06	YURTDIŞINA YAPILAN TRANSFERLER	9.467.055	10.101.968	10.660.473
06		SERMAYE GİDERLERİ	3.167.308	3.769.761	4.297.983
	01	MAMUL MAL ALIMLARI	400.000	476.084	542.793
	03	GAYRİ MADDİ HAK ALIMLARI	42.308	50.355	57.411
	05	GAYRİMENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	1.525.000	1.288.182	1.230.637
	07	GAYRİMENKUL BÜYÜK ONARIM GİDERLERİ	1.200.000	1.955.140	2.467.142
GENEL TOPLAM			623.899.190	746.044.081	839.645.682